

Standardy Ochrony Małoletnich w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pucku

stanowiące załącznik do Zarządzenia Dyrektora SOSW w Pucku nr 7/2024 z dnia 12 lutego 2024 r.

SPIS TREŚCI:

ROZDZIAŁ I PODSTAWOWE TERMINY	4
ROZDZIAŁ II ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE W OŚRODKU.....	5
ROZDZIAŁ III ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA UCZNIÓW	9
ROZDZIAŁ IV ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIĄ PRZEZ PRACOWNIKA, OSOBĘ TRZECIĄ, INNEGO UCZNIĄ LUB OPIEKUNA	11
ROZDZIAŁ V ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIEGO	12
ROZDZIAŁ VI ZASADY OCHRONY WIZERUNKU UCZNIĄ	13
ROZDZIAŁ VII ZASADY OCHRONY UCZNIÓW PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET PODCZAS KORZYSTANIA Z URZADZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI	14
ROZDZIAŁ VIII ZASADY USTALENIA PLANU WSPARCIA UCZNIĄ PO UJAWNIENIU KRZYWDY	15
ROZDZIAŁ IX ZAKŁADANIE „NIEBIESKIE KARTY”	15
ROZDZIAŁ X ZASADY AKTUALIZACJI I MONITORINGU STANDARDU OCHRONY MAŁOLETNIACH	16
ROZDZIAŁ XI ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICÓM I UCZNIOM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA	16
ROZDZIAŁ XII ZAPISY KOŃCOWE	17

Akty prawne na podstawie, których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich:

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 2 listopada 1989 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.);
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

ROZDZIAŁ I PODSTAWOWE TERMINY

§ 1.

Ilekróć w niniejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

1. **Dyrektorze Ośrodka, Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Pucku;
2. **Ośrodka, jednostce** – należy przez to rozumieć Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Pucku;
3. **pracowniku** – osoba zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy wolontariackiej w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pucku;
4. **personelu** – ogół pracowników Ośrodka;
5. **partnerze współpracującym z Ośrodkiem** – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Ośrodka na mocy odrębnych przepisów (np. pielęgniarka, fotograf i inne osoby);
6. **uczniu** – należy przez to rozumieć każdą osobę uczęszczającą do Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Pucku;
7. **małoletnim** – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę do ukończenia 18 roku życia;
8. **opiekunie ucznia** – należy przez to rozumieć opiekuna prawnego uprawnionego do reprezentowania i stanowienia o małoletnim, w szczególności przedstawiciela ustawowego;
9. **przedstawiciel ustawowy** – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
10. **zgodzie opiekuna małoletniego** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
11. **danych osobowych ucznia** - należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację ucznia;
12. **krzywdzeniu małoletniego**- jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste małoletniego, w tym przestępstwa popełniane na małoletnim. Krzywdzeniem jest też:
  - przemoc fizyczna- celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. To również popychanie, bicie, szarpanie, kopanie itp. działania. Przemoc ta z dużym prawdopodobieństwem może spowodować utratę zdrowia, a nawet zagrażać życiu;
  - przemoc emocjonalna/ psychiczna- ciągła krytyka , szantażowanie, wyśmiewanie, szydzenie, upokarzanie, karanie ciszą/ milczeniem izolowanie czy też wciąganie osoby małoletniej w konflikt osób dorosłych;
  - przemoc seksualna – angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym np. dotykanie małoletniego w miejsca intymne, a także do zachowań bez kontaktu fizycznego np. zachęcanie do oglądania czasopism pornograficznych czy podglądanie ;

- przemoc ekonomiczna- to niezapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka związanych ze zdrowym odżywianiem, ochroną zdrowia, opieką medyczną, zakupu odzieży i obuwia, nieuzasadnione wydzielanie pieniędzy na zaspokojenie podstawowych potrzeb związanych z edukacją (zakup podręczników i przyborów szkolnych), straszenie niespełnieniem tych potrzeb, także zmuszanie dziecka do pracy zarobkowej i zabieranie mu wynagrodzenia;
  - cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa też określana jako nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie;
13. **zespole interwencyjnym** - powołany przez Dyrektora Ośrodka w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej o dużym nasileniu oraz podejrzeniu przemocy seksualnej;
  14. **zespole odpowiedzialnym za Standardy Ochrony Małoletnich** – należy przez to rozumieć powołany przez Dyrektora Zespół ds. niniejszych Standardów;
  15. **osobie odpowiedzialnej za Internet** – wyznaczony przez Dyrektora Ośrodka pracownika, sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie Ośrodka oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie.

ROZDZIAŁ II

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE W OŚRODKU

§ 2.

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

- 1) Dyrektor Ośrodka, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, uzyskuje informację, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym
- 2) Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego Dyrektor drukuje i składa do części A akt osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy.
- 3) Kandydat:
  - a) dostarcza informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności
  - b) składa oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej;
- 4) Kandydat, który zamieszkiwał w ostatnich 20 latach w innym państwie i/lub posiada obywatelstwo inne niż polskie powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów;

- 5) Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi;
- 6) Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej złożenie fałszywego oświadczenia* - wzór oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych stanowi **załącznik 1** do niniejszych Standardów.

§ 3.

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu Ośrodka z jego uczniami:

- 1) Pracownik działa w sposób przejrzysty dla innych aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji jego zachowania.
- 2) Personel Ośrodka traktuje ucznia z szacunkiem, uwzględnia jego godność i indywidualne potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy i nieprzyzwoitych działań wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie - werbalnej czy niewerbalnej.
- 3) Pracownik pedagogiczny ma obowiązek zapoznać się z dokumentacją ucznia, w tym z dostępną dokumentacją medyczną. Obowiązkiem wszystkich pracowników jest współpracować ze specjalistami zatrudnionymi w Ośrodku i dostosować formy pracy edukacyjnej, rewalidacyjnej, wychowawczej i opiekuńczej do możliwości psychofizycznych danego ucznia.
- 4) Personel zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego zachowanie wobec ucznia jest odpowiednie w odniesieniu do stopnia niepełnosprawności ucznia i sytuacji oraz czy jest bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.
- 5) Pracownik Ośrodka w kontakcie z uczniami zachowuje cierpliwość i odnosi się do ucznia z szacunkiem:
  - a) uważnie wysłuchuje uczniów i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do stopnia niepełnosprawności, sytuacji i ich wieku;
  - b) nie zawstydza ucznia, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
  - c) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
  - d) nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989;

- e) nie żartuje niestosownie, nie używa wulgaryzmów, nie wykonuje obraźliwych gestów, nie wypowiada treści o zabarwieniu seksualnym;
  - f) nie wykorzystuje przewagi fizycznej, nie stosuje gróźb.
  - g) równo traktuje uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
- 6) Uczeń ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a uczeń o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.
  - 7) W przypadku konieczności rozmowy z uczniem na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy szczególnych pracowników Ośrodka, w tym pedagoga szkolnego, psychologa, wychowawcy oddziału edukacyjno – terapeutycznego, pielęgniarki).
  - 8) Niedopuszczalne są rozmowy o uczniu w obecności zespołu klasowego, grupy wychowawczej i innych nieuprawnionych osób.
  - 9) Personel zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów uczniów.
  - 10) Personel nie może utrzymywać wizerunków uczniów w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun ucznia nie wyraził na to zgody.

§ 4.

1. Zasady kontaktu fizycznego personelu z uczniem:

- 1) Każde, przemocowe zachowanie wobec ucznia jest niedozwolone.
- 2) Nie można ucznia popychać, bić, szturchać, itp.
- 3) Pracownikowi nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem ucznia.
- 4) Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
- 5) Pracownik musi pamiętać o zachowaniu bezpiecznego dystansu i nie podejmowaniu interakcji, która mogłaby zostać uznana za nieprzyzwoita lub niestosowna.
- 6) Pracownik, który ma świadomość, iż uczeń doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z uczniem, wykazując zrozumienie i wycucie.
- 7) Niedopuszczalne jest również spanie pracownika w jednym łóżku z uczniem podczas wycieczek szkolnych.
- 8) Pracownicy Ośrodka i małoletni powinni korzystać z osobnych toalet, przebieralni, pryszniców.
- 9) W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do takich sytuacji zaliczyć można:

- a) realizację specjalistycznych zajęć rewalidacyjnych zawartych w IPET-ach (np. rehabilitacja, masaż, integracja sensoryczna itp.) oraz z realizacji programu nauczania podczas zajęć wychowania fizycznego, zajęć sportowych, w tym na basenie;
- b) stan emocjonalny ucznia (płacz, strach, ból, zdenerwowanie itp.) można, za zgodą ucznia, przytulić czy pogłaskać unikając miejsc intymnych;
- c) pomoc uczniowi w czynnościach higienicznych i samoobsługowych jeśli niepełnosprawność dziecka nie pozwala na samodzielną obsługę, a rodzic/opiekun prawny wyrazi na to zgodę np. wymiana pampersa, zmiana podpaski, wkładki, mycie ciała łącznie z miejscami intymnymi oraz pomoc w ubieraniu się;
- d) pomoc w spożywaniu posiłków;
- e) pomoc w poruszaniu się po klasie, szkole i w terenie;

§ 5.

1. Personelowi bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy):
  - 1) nawiązywać relacji seksualnych z uczniem;
  - 2) składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;
  - 3) proponować uczniom napojów energetycznych, alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (np. narkotyków, tzw. dopalaczy).

§ 6.

1. Kontakt z uczniem poza godzinami pracy:

- 1) Kontakt z małoletnim powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i powinien dotyczyć wyłącznie celów edukacyjnych, rewalidacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych.
- 2) Nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania, a spotkania z uczniem lub też jego opiekunem powinny odbywać się na terenie Ośrodka.
- 3) Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z uczniem, opiekunem poza godzinami pracy Ośrodka, dozwolone są środki:
  - a) służbowy telefon;
  - b) służbowy e-mail;
  - c) prywatny telefon - zgodnie z procedurą kontaktu z rodzicami, która wchodzi w skład Procedur w zakresie organizacji pracy i zapewnienie bezpieczeństwa w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym.
- 4) Jeśli pracownik musi spotkać się z uczniem lub jego przedstawicielem ustawowym poza godzinami pracy Ośrodka, wymagane jest każdorazowe poinformowanie o tym fakcie Dyrektora, a przedstawiciel ustawowy musi wyrazić na taki kontakt zgodę, najlepiej pisemną.
- 5) W przypadku, gdy pracownika łączą z uczniem lub jego przedstawicielem ustawowym relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany jest on do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów i pracowników.

6) W przypadku organizowania spotkań integrujących:

- a) oddziały edukacyjno-terapeutyczne,
- b) grupy wychowawcze,

poza terenem Ośrodka (np. dom rodzinny ucznia) i poza godzinami pracy Ośrodka wymagane jest każdorazowe poinformowanie o tym fakcie Dyrektora, a rodzic/ opiekun prawny musi wyrazić na taki kontakt zgodę, najlepiej na piśmie.

§ 7.

1. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia uczniów, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo otrzymają stosowną pomoc, zgodną z procedurą jej udzielania.
2. Wychowawcy oddziałów zobowiązani są do przedstawienia uczniom Standardów Ochrony Małoletnich, które obowiązują w Ośrodku i zapewnienia ich, iż otrzymają odpowiednią pomoc.
3. W przypadku, kiedy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z procedurą postępowania, obligatoryjnie w przypadku delikatnych spraw, gdzie jest podejrzenie o nieprzestrzeganiu Standardów do poinformowania dyrekcji (np. zauroczenie ucznia w pracowniku, bądź pracownika w uczniu).

§ 8.

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, wolontariuszy, praktykantów, partnerów.
2. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi **załącznik nr 2** do niniejszych Standardów.

ROZDZIAŁ III

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA UCZNIÓW

§ 9.

1. **Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że uczeń doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie to z dużym prawdopodobieństwem można określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem małoletniego. Zareaguj, gdy:**
  - 1) uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie, ma wszy;
  - 2) uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.;

- 3) uczeń źebrze, jest głodny;
- 4) uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
- 5) uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku;
- 6) uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.); których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia;
- 7) podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. Uczeń często je zmienia;
- 8) pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego, nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
- 9) uczeń boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu;
- 10) uczeń wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- 11) uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne, np. bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- 12) uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza, itp.- jeżeli nie wynikają ze stymulacji/stereotypowych zachowań;
- 13) uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.);
- 14) uczeń używa środków psychoaktywnych;
- 15) uczeń nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. lepkość emocjonalna Dziecka);
- 16) uczeń w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy/ motywy seksualne;
- 17) uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do wieku;
- 18) uczeń ucieka z domu;
- 19) nastąpiła nagle i wyraźna zmiana zachowania ucznia, nie wynikająca z niepełnosprawności;
- 20) uczeń mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza.

2. Jeżeli z objawami u ucznia współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania rodziców to:

- 1) rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń ucznia;
- 2) rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
- 3) rodzic (opiekun) mówi o uczniu w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje ucznia (np.: używając wulgaryzmów, obraźliwych określeń);
- 4) rodzic (opiekun) poddaje ucznia surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca ucznia;
- 5) rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
- 6) rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
- 7) rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji;
- 8) rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie;
- 9) rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie;
- 10) rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
- 11) rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa;
- 12) rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z małoletnim;
- 13) rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

1. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownik przekazuje informację zgodnie z obowiązującą procedurą, wychowawcy/pedagogowi/psychologowi/dyrektorowi Ośrodka. Podejmowana jest rozmowa z rodzicami, przekazanie informacji na temat dostępnej oferty wsparcia i motywowanie ich do szukania stosownej pomocy.

2. Pracownicy Ośrodka monitorują sytuację i dobrostan ucznia. Wszelkie spostrzeżenia zgłaszają osobom wymienionym w **pkt 3**

ROZDZIAŁ IV

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA UCZNIĄ PRZEZ PRACOWNIKA, OSOBĘ TRZECIĄ, INNEGO UCZNIĄ LUB OPIEKUNA

§ 11.

1. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osoby trzecie, związane z Ośrodkiem:
  - 1) jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Pracownik zobowiązany jest do poinformowania dyrektora Ośrodka oraz zawiadomienia **policji pod nr 112 lub 997**, a w przypadku podejrzenia innych przestępstw do poinformowania policji lub prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. W przypadku zawiadomienia telefonicznego pracownik zobowiązany jest podać swoje dane, dane ucznia oraz dane osoby podejrzanego o krzywdzenie ucznia oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami. W przypadku zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa zawiadomienie adresuje się do najbliższej jednostki, w zawiadomieniu podaje się dane jak w przypadku zawiadomienia telefonicznego;
  - 2) jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej (np. popychanie, klapsy, poniżanie, ośmieszanie), zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia i odseparowania go od osoby krzywdzącej. Następnie powinien zawiadomić dyrektora, aby ta mogła zakończyć współpracę z osobą krzywdzącą;
  - 3) jeśli pracownik zauważy inne niepokojące zachowania wobec uczniów np. krzyki, niestosowne komentarze zobowiązany jest zadbać o bezpieczeństwo ucznia i odseparować go od osoby podejrzanego o krzywdzenie, poinformowanie dyrektora, aby mogła przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą, a w razie konieczności zakończyć współpracę.
2. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osobę nieletnią:
  - 1) jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia

uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Ponadto, zawiadamia dyrektora, aby przeprowadził rozmowę, a jeśli to niemożliwe sam przeprowadza rozmowę z opiekunami ucznia i osoby nieletniej podejrzanej o czyn zabroniony. Jednocześnie powiadamiany jest przez w/w osoby najbliższy sąd rodzinny lub policja wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, podając dane jak w przypadku opisanym w § 9 ust.1;

- 2) jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony osoby nieletniej, zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia i odseparowania go od osoby krzywdzącej. Ponadto zawiadamia dyrektora, aby przeprowadził rozmowę, a jeśli to niemożliwe sam przeprowadza rozmowę z opiekunami ucznia i osoby nieletniej podejrzanej i opracowuje działania naprawcze. W przypadku braku poprawy dyrektor powiadamia lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.
3. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez jego opiekuna:
- 1) jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony opiekuna, zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia. Ponadto zawiadamia dyrektora, aby przeprowadziła rozmowę, a jeśli to niemożliwe sam przeprowadza rozmowę z opiekunami ucznia. Informuje o możliwości udzielenia wsparcia psychologicznego. W przypadku braku współpracy opiekuna lub powtarzającej się przemocy, zobowiązany jest do powiadomienia właściwego ośrodka pomocy społecznej (na piśmie lub mailowo), jednocześnie składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny;
  - 2) jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni jest zaniedbany lub jego opiekun jest niewydolny wychowawczo, powinien zadbać o bezpieczeństwo ucznia. Powinien powiadomić dyrektora oraz porozmawiać z opiekunem, proponując mu możliwość wsparcia psychologicznego oraz możliwości wsparcia materialnego. Jeśli sytuacja ucznia się nie poprawi, zobowiązany jest zawiadomić ośrodek pomocy społecznej.

§ 12.

1. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia ucznia należy uzupełnić Kartę Interwencji, której wzór stanowi **załącznik nr 3**.
2. Kartę załącza się do akt osobowych małoletniego. W przypadku podejrzeń wobec pracownika, również do akt osobowych pracownika Ośrodka

ROZDZIAŁ V ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIEGO

§ 13.

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):
  - 1) pracownik Ośrodka ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;
  - 2) dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

§ 14.

Pracownik Ośrodka może wykorzystać informacje o uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia.

§ 15.

1. Pracownik Ośrodka nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.
2. Pracownik Ośrodka, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody na piśmie, mailowo lub w formie wiadomości tekstowej sms, pracownik Ośrodka podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna małoletniego.
3. Pracownik Ośrodka nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik Ośrodka jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

§ 16.

1. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia Ośrodka. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje Dyrektor.
2. Dyrektor Ośrodka, podejmując decyzję, o której mowa ust.1, poleca pracownikowi sekretariatu przygotować wybrane pomieszczenie w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie Ośrodka uczniów.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU UCZNI

§ 17.

1. Pracownicy Ośrodka uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku ucznia:

- 1) Utrwalenie wizerunku ucznia w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-video) i upublicznienie przez pracownika Ośrodka wymaga uzyskania zgody opiekuna ucznia: pisemnej lub w szczególnych przypadkach telefonicznej uzyskanej w obecności drugiej osoby.
- 2) Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy ucznia oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany np.: na stronie youtube.pl w celach promocyjnych.
- 3) Pracownikowi Ośrodka nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie szkoły bez pisemnej zgody opiekuna prawnego dziecka.
- 4) W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalenie wizerunku ucznia,

pracownik Ośrodka może skontaktować się z opiekunem prawnym dziecka w celu uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna prawnego dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

- 5) Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół dużej całości np. zgromadzenie osób, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalenie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

ROZDZIAŁ VII

ZASADY OCHRONY UCZNIÓW PRZED SZKODLIWYMI TREŚCIAMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET PODCZAS KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI

§ 18.

1. Ośrodek zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju poprzez:
  - 1) oprogramowanie filtrujące treści internetowe;
  - 2) oprogramowanie antywirusowe;
  - 3) instalacja i aktualizacja oprogramowania.
2. Na terenie Ośrodka dostęp ucznia do Internetu jest możliwy wyłącznie w sposób kontrolowany pod nadzorem nauczyciela w czasie zajęć podczas korzystania ze sprzętu komputerowego oraz urządzeń elektronicznych, będących własnością Ośrodka. Nauczyciel ma obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania ze sprzętu oraz z Internetu.
3. Nauczyciel w ramach zajęć lekcyjnych, psycholog, pedagog w ramach warsztatów omawia z uczniami tematykę dotyczącą bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Uczeń może korzystać z prywatnego telefonu lub sprzętu elektronicznego na zajęciach edukacyjnych wyłącznie w celach edukacyjnych i pod ścisłą kontrolą nauczyciela.
5. Z prywatnych telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych uczeń może korzystać w celach osobistych tylko w czasie przerw międzylekcyjnych.
6. Rodzic/opiekun ucznia, korzystającego z Internetu na sprzęcie prywatnym, bierze pełną odpowiedzialność za przeglądane w nim treści.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY USTALENIA PLANU WSPARCIA UCZNIĄ PO UJAWNIENIU KRZYWDY

§ 19.

1. Po ujawnieniu krzywdy małoletniego dyrektor tworzy zespół wsparcia dla pokrzywdzonego ucznia. W skład zespołu każdorazowo wchodzi wychowawca klasy/ wychowawca grupy wychowawczej/wychowawca zespołu edukacyjno – rewalidacyjno - wychowawczego, psycholog szkolny, pedagog szkolny lub inni specjaliści w zależności od doznanej krzywdy.
2. Zespół wsparcia spotyka się celem ustalenia jaka pomoc uczniowi będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu.
3. Grupa wsparcia tworzy IPD (Indywidualny Plan Działania), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach ucznia.
4. IPD zawiera przede wszystkim informacje o podjętych działaniach, plan spotkań ze specjalistami/opiekunami/nauczycielami oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.
5. Wnioski ze spotkań z pedagogiem i psychologiem stanowią dane wrażliwe ucznia i nie są dołączane do Indywidualnego Planu Wsparcia, wyjątek stanowi sytuacja zagrożenia życia lub zdrowia ucznia.

ROZDZIAŁ IX

ZAKŁADANIE „NIEBIESKIEJ KARTY”

§ 20.

1. Głównym celem „Niebieskich Kart” jest usprawnienie pomocy oferowanej przez Ośrodek, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.
2. Jeśli do jakiegokolwiek pracownika w Ośrodku przyjdzie uczeń i zgłosi, iż wobec niego stosowana jest przemoc pracownik ten powinien wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”. Każde powzięcie informacji o zaistnieniu przemocy nakazuje rozpocząć działania.
3. Procedura „Niebieskie Karty” stosowana jest każdorazowo w sytuacjach podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia ucznia opisanych w rozdziale 3.
4. Procedura „Niebieskie Karty” stanowi oddzielny dokument.
5. Procedurę „Niebieskie Karty” stanowi **załącznik nr 4** niniejszych standardów.

ROZDZIAŁ X

ZASADY AKTUALIZACJI i MONITORINGU STANDARDU OCHRONY MAŁOLETNIICH

§ 21.

1. Procedura aktualizowania Standardu odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Dyrektor Ośrodka powołuje Zespół odpowiedzialny za Standardy Ochrony Małoletnich.
3. Zespół powołany przez Dyrektora monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
4. Zespół odpowiedzialny za realizację Standardów zobowiązana jest do przeprowadzania wśród pracowników Ośrodka (przynajmniej raz w roku) ankiety, której wzór stanowi **załącznik nr 5**.
5. Zespół opracowuje wnioski i przedstawia je dyrektorowi.
6. W ankiecie pracownicy Ośrodka mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w Ośrodku.
7. W ramach monitoringu zespół może przeprowadzić ankietę wśród uczniów, dotyczącą świadomości małoletnich z form pomocy realizowanych przez Ośrodek - **załącznik nr 6**.
8. W razie konieczności zespół opracowuje zmiany w obowiązującym Standardzie i daje je do zatwierdzenia dyrektorowi.
9. Dyrektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom Ośrodka nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.

ROZDZIAŁ XI

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICÓM I UCZNIOM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

§ 22.

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem ogólnodostępnym dla personelu Ośrodka, uczniów oraz ich opiekunów prawnych. Każdy ma obowiązek się z nim zapoznać.
2. Dokument opublikowany jest w formie elektronicznej na stronie internetowej Ośrodka oraz udostępniony w formie fizycznej w miejscu wyznaczonym przez Dyrektora.
3. Placówka udostępnia dwie wersje Standardów Ochrony Małoletnich:
  - 1) podstawową dla personelu placówki, opiekuna prawnego ucznia;
  - 2) skróconą dla małoletnich.
4. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” omawiany jest na pierwszym zebraniu z opiekunami prawnymi w danym roku szkolny. Jeżeli ulegnie zmianie, wówczas omawiany jest na pierwszym zebraniu odbywającym się po wprowadzeniu w nim zmian. Opiekun prawny małoletniego składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich. – **załącznik nr 7**
5. Wychowawca ma obowiązek zapoznania uczniów podczas zajęć ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz omówienia ich w taki sposób, aby uczniowie mogli je zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

ROZDZIAŁ XII ZAPISY KOŃCOWE

§ 23

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Ośrodka, uczniów i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:

1. Oświadczenie o niekaralności oraz toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.
2. Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pucku dla personelu.
3. Karta przebiegu interwencji.
4. Procedura Niebieskiej Karty.
5. Monitoring standardów – ankieta dla personelu.
6. Monitoring standardów – ankieta dla uczniów.
7. Oświadczenie opiekuna małoletniego o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pucku.